GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 72

W Srodę Dnia 9. Września 1807.

Z Wiednia d. 2. Września.

J. C. K. Mość raczył Franciszka Xax. Barona Engelhardta, pułkownika i dowodzcę 4go liniiowego regimentu, zaszczycić nayłaskawiey godnością C. K. szambelana.

C. K. niższey Austryi rządowego Radcę i Galicyyskiego Dyrektora solnego, Adama Henikstein, raczył J. C. K. Apostolska Mość wynieść nayłaskawiey, przez wzgląd na iego zasługi, do godności stanu rycerskiego z całem iego potomstwem.

J. C. K. Mość raczył naywyższego solnego dozorcę w Soowar, Floryana Scharlach, przez wzgląd na iego wieloletnie wierne, gorliwe i ważne usługi, zaszczycić nayłaskawiey z uwolnieniem od taxy tytułem Król. radcy.

Franciszka Böhm, który z szczególnieyszą zdatnością i zręcznością sprawował urząd nadwornego agenta, raczył J. C. K. Apostolska Mość mianować nayłaskiey przy Czesko Austracko-Galicyyskiey nadworney kancelaryi agentem.

Z Hamburga d. 25. Sierpnia.

Z strony Duńskiego rządu wydane zostało następuiące oświadczenie:

" Całey Europie wiadome iest system, które Daniia w czasie 15to letniey woyny i zamieszek z nienaruszoną wytrwałością zachowała. Scisłe zachowanie szczerey i bezstronney neutralności i sumienne dopełnienie wszystkich wypływaiących z niey obowiązków, były iedynym i stałym celem iey usiłowań. Rząd Duński okazał w swych stosunkach z innemi mocarstwami, stosownie do swoich życzeń i miłości do pokoiu, tak prostą i szczerą otwartość, że go nigdy o zmianę posądzić nie można było. Opatrzność pobłogosławiła dotąd iego usiłowaniom. Przy bezstronności i bez zarzutu względem wszystkich obcych mocarstw, udawało mu się zawsze zachować z niemi dobre porozumienie; a ieżeli okoliczności dały czasami powod woiuiącym mocarstwom do użaleń lub obiaśnień, tedy te miały swoy początek w bezstronności iego postępowania i ścisłem zachowaniu zasad, które sobie zakreślił.

Stan ten pokoiu i spokoyności nagle zniszczony został.

Rząd Angielski, który przez sromotną nieczynność zdradził sprawę swych sprzymierzyńcow, zaiętych zaciętą i niebezpiecz-

ną woynę, rozwinął nagle swe siły, dla podeyścia i uderzenia na neutralny i spokoyny kray, który w niczem przeciw niemu nie wykroczył. Plan podbicia Danii, którą rownie dawne, iak święte łączyły z W. Brytanią związki, gotowany był skrycie i szybko. Rząd Duński postrzegł pierwey Angielskie siły pod swoiemi brzegami, niżeli mogł pomyśleć, iż przeciw niemu były wymierzone. Wyspa Zeland była opasana, stolica zagrożona, granice Duńskie napadnione i zgwałcone, niżeli dwor Angielski powiedział słowo o nieprzyiacielskich swoich widokach. W krótce ie lank dał się z niemi słyszeć. Europa zaledwo uwierzy temu, co usłyszy. Do nayczarnieyszego, naygwałtownieyszego i oburzaiącego proiektu, który kiedy zrobić można było, podaią zapowod mniemane doniesienia, albo raczey czcze wieści, że Dania, podług rozumienia ministrow Angielskich, miała bydź wciągnioną do nieprzyiacielskich związkow przeciw Anglii. Zasadzaiąc się na tak czczych podaniach, których iedno tylko obiaśnienie byłoby fałsz okazało, rozkazał rząd Angielski oświadczyć wyraźnie dworowi Kopenhagskiemu, iż dla swego interessu i bezpieczeństwa, nie może zostawić Danii wyboru, iak tylko między woyną i ścisłem przymierzem z W. Brytanią. I iakież to ofiarowano przymierze? Przymierze, którego pierwszą rękoymią podległość Danii bydź miała i wydanie woiennych okrętow rządowi Angielskiemu. Nie było czasu do namysłu. Uczyniona propozycya, rownie obrażaiąca w swoich ofiarach, wswych groźbach, iak w sposobie podania i treści, nie dopuszczała żadnych układow. Nayslusznieyszy i nayżywszy gniew niedopuszczał więcey uwagi. Postawiony między niebezpieczeństwem i hańbą, nie mogł rząd Duński czynić wyboru. Wybuchnęła więc woyna. Dania nie ukrywa przed sobą żadnego niebezpieczeństwa, które iey w teraznieyszey woynie grożą. Naiechana w zdradzieckim sposobie, attakowana w oddzielney prowincyi, prawie bez żadney obrony zostaiącey, i wciągniona gwałtownie w nierowną walkę, nie może sobie pochlebić, aby uszła szkod znacznych. Lecz pozostaie iey ratować nieskażony honor, iako też szacunek, na który pochlebia sobie, iż przez nienaganne swoie postępowanie u Europeyskich mocarstw zasłużyła, i zda ie iey się upatrywać więcey chwały w oporze, chociażby upadła pod przemagaiącą siłą, niżeli w łatwych tryumfach nadużywaiącego swey siły. Nie obawia się Dania wyroku, który Europa względem tey walki wyda, spodziewa się owszem, iż wypaduie na iey stronę. Niechay bezstronne gabinety powiedzą, czyli zachodzi dla Anglii polityczna potrzeba, i ostrożność bezpieczeństwa, dla których poświęca bez żadnego skrupułu kray, który ią niczem nie obraził, ani nie zaczepił. Ufny w dobrym sumieniu, Bogu, miłości i poświęceniu się walecznych i przychylnych narodow, zostaiących pod kochanym berłem, spodziewa się rząd Duński, iż dopełni bez słabości ważnego i trudnego obowiązku, który na niego wkładaią honor i potrzeba. Spodziewa się pomocy od sprawiedliwych gabinetow Europy, a nadewszystko od wielkich Monarchow, których zamiary i związki posłużyły za pozor do krzyczącey niesprawiedliwości, a których ofiarowane pośrednictwo do przywrocenia powszechnego pokoiu, nie wstrzymało rządu Angielskiego od gwałtu, który oburzy wszystkie szlachetne i wspaniałe w Anglii umysły, który krzywdzi charakter cnotliwego Monarchy, i na zawsze plami roczniki W. Brytanii. »

Z Altony d. 23. Sierpnia.

Z Zelandyi mamy wiadomość, iż Kopenhagskie przedmieście aż do Friedrichsberg spalone zostało. Przy zrobioney wycieczce miało z naszey strony 20, a z Angielskiey 100 ludzi poledz, i zabrano 50 Anglikow w niewolą.

Z Holsztynu d. 23 Sierpnia.

Z Kiel mamy doniesienie, iż dowodzca w Kopenhadze, Jenerał maior Peymann, zniewolony został spalić kazać przedmieście, które rozciąga się ku Fr.edrichsbergowi, ponieważ tam nieprzyiaciel fortyfikacye zaczął robić.

Mowią, iż Maior Gruner ziedzie z Glückstadtu do Altony, dla zasidanie w kommissyi do wydawania paszportow na wywożenie potrzeb z kraiu.

Nie mamy dalszych doniesień o pogłosce, iakoby Anglicy w Zelandyi pobitemi byli. Anglicy przecięli na Bełcie wszelką kommunikacyą do Kopenhagi.

Liczba okrętow Angielskich krążących pod Kopenhagą i około Zelandyi wynosi około 300 żaglow. W czasie potyczki morskiey d. 17 zaledwo iedna Angielska fregata uszła rąk Duńskich.

Z Londynu d. 14 Sierpnia.

Wczoray dawał Krol audyencyą, pod czas ktorey przestawieni mu byli między innemi: Hrabia Malmesbury, ktory lordem porucznikiem w Southamton, i Lord Fitzharris, ktory rządcą wyspy Wight mianowany został.

Wyprawa nasza na Sund iest przeznaczona na zaięcie wysp Zeland, Fühnen i innych Duńskich, iako tez Duńskiey flotty i zbroiowni. Jak skoro ieśliśmy panami Sundu, staliśmy podług pism naszych, przewodzcami nad wszystkiemi mocarstwami Baltyckiego morza i zniszczemy ich przeciw nam konfederacyą. Przez opanowanie Zelandyi nie będzie morze Baltyckie mogło dla nas bydź zamknięte.

Z Montevideo donoszą pod d. 26 Kwietnia, iż po dwa razy posełano propozycyą do Buenos-Ayres względem wymiany jeńcow, lecz zawsze ią Hiszpanie odrzucili, poczem odesłano poymanych w Montevideo Hiszpańskich officerow do Anglii. Hiszpańskiemu rządcy Montevideo, Don Pascal Ruiz Huidobro, przeznaczaią w Anglii Reading na mieszkanie.

Konwoy, ktory do Töningen popłynął, powrocił nazad do Anglii.

W tych dniach postawiono Nelsonowi pierwszy pomnik w Glasgowie.

Wiemy teraz, iż żadne obce woyska nie weszły ieszcze do Holsztynu.

Z Buenos-Ayres wyniesło się wiele mieszkańcow. Oczekiwano tam attaku z strony Anglikow, lecz rządca Hiszpański gotował się do dzielney obrony.

Z Nowegojorku donoszą pod d. 11 Lipca, iż Angielska eskadra bombarduie Norfolk, i że tamteysza okolica stanęła pod bronią.

Z Shernes popłynęło ieszcze 20 okrętow z artyleryą na Sund, a wczoray posłano do Admirała Gambier listy.

Od naszego posła w Wiedniu, Lorda Pembroke, nadbiegł tu goniec.

Z Paryża d. 16. Sierpnia.

Trudno wyobrazić sobie okazalszy obrzadek, iak był wczorayszy w katedralnym kościele tuteyszym w czasie śpiewania *Te Deum.* Katedra i część kościoła zapełniona była urzędnikami stanu, a inne części zaymował licznie zebrany lud. Na około wystawione były wspaniałe trybuny, w ktorych siedziały Cesarzowa, Matka Cesarza, Krolowa Neapolitańska i inne Xiężniczki domu Cesarskiego. Będąca na przeciwney stronie trybuna, przeznaczona była dla obcych Xiążąt.

Cesarz przybył o godzinie 12 do kościoła w towarzystwie Króla Westfalskiego, Xiążąt, W W. urzędnikow swoiego dworu i znacznego orszaku. U wielkich drzwi był przez Kardynała arcybiskupa Paryzkiego i duchowieństwo przyięty i pod baldachinem przed wielki ołtarz zaprowadzony, gdzie odmowił modlitwę. Potem usiadł na przygotowanym dla siebie tronie, który otaczali Xiążeta i urzędnicy dworscy. Biskup Wersalski, pierwszy jałmużnik Cesarski, odprawił mszą, podczas którey grała muzyka Cesarska. Po mszy zanucił Kardynał *Te Deum*, któremu taż sama muzyka przygrywała. Po *Te Deum* dał Kardynał Papiezkie błogosławieństwo. Cesarz uklęknął znowu przed ołtarzem i odprowadzony był tym samem sposobem do wielkich drzwi. Przy wniyściu i odeyściu Cesarza obiiały się o wysokie sklepienia wspaniałego kościoła okrzyki: "Niech żyie Cesarz!,, Rzucano kapelusze w gorę, klaskano rękami i rozmaitemi sposobami wyrażano radość, podziwienie, i tysiące życzeń towarzyszyło iego krokom. Lecz nietylko w kościele, ale w Tuilleri, na rynkach, ulicach i bulewardach wyrażał lud tysiącznemi sposobami swą radość, wdzięczność, miłość i zapał do swego oswobodziciela i obrońcy. Wszystkie domy, około których orszak przechodził, były obiciami, wstęgami, kwiatami, wieńcami i napisami przyozdobione. Samo niebo zdawało się sprzyiać temu radosnemu dniu, gdyż od dwoch dni zanosiło się na deszcz, przecież ani kropla deszczu nie upadła. Powietrze było chłodne. Cesarz wzruszony był tak powszenem okazywaniem radości. — W wieczor była illuminacya powszechnieysza i okazalsza, niżeli po inne czasy. Przez dzień bawiły lud rożne igrzyska.

W przeszły czwartek postawiono w sali ratuszney kolossalny posąg Cesarza.

Podług Monitora postanowił Cesarz d. 13 na radzie stanu:

1) Roboty około kanału w Bourgogne maią w tym ieszcze roku bydź znowu rozpoczęte; 2) Liczba robotnikow nad gościńcem z Moguncyi do Paryża, ażeby do przyszłego roku był ukończony, ma bydź potroiona; 3) toż samo nad gościńcem z Lyonu aż do gory Cenis; 4) Liczba robotnikow nad portem i gościńcem z Sawony do Alexandryi ma bydź podwoiona; 5) Przy Tortunie ma bydź most na rzece Scrivia zrobiony; 6) Z Wesel do Paryża ma bydź gościniec zrobiony i w tym ieszcze roku zaczęty; 7) Przy Sevres i St. Cloud ma bydź murowany most na Sekwanie postawiony; 8) Przy zbroiowni ma bydź wystawiony skład na kilka millionow centnarow zboża dla publicznego użytku, na który w tym ieszcze roku będą fundamenta założone; 9) Ilość prowadzoney do Paryża wody kanałem Ourque ma bydź pomnożona; 10) Na wystawić się maiący przy Bordeaux na Girondzie most wyznaczone są 400,000 fr.

Z Kassel i Brunświka przybyły tu deputacye.

Gazety Neapolitańskie donoszą, iż Angielska fregata zabrała w wodach Neapolitańskich 2 Francuzkie okręty.

Doktor Gall zamyśla przedsięwziąść podroż do Rossyi.

Król Hollenderski przybył z swoią małżonką do Paryża.

Onegday zgromadził się senat. Przedmiotem iego posiedzeń było instalowanie Króla Westfalskiego, wiceelektora państwa i wicehetmana, i nakoniec przyięcie uchwały senatu, znoszącey trybunat.

Dnia 17. Sierpnia.

Wczoray otwarzone zostały posiedze-

nie ciała prawodawczego. J. C. K. Mość udał się w towarzystwie Króla Westfalskiego, otoczony urzędnikami państwa i dworu, ministrami &c. do pałacu ciała prawodawczego. Cesarzowa Jmć, Matka Cesarza, Królowa Neapolitańska, Wielka Xżna Bergska, Następczyna Badeńska znaydowały się w trybunie na przeciwko tronu będącey. Xżę Prymas Niemieckich kraiow i Następca Badeński znaydowali się na tem posiedzeniu. Gdy J. C. K. Mość odebrał od nowych członkow ciała prawodawczego przysięgę, zagaił posiedzenia następuiącą mową:

"Mci Panowie Deputowani od departamentow do ciała prawodawczego, Trybunowie i Członki rady stanu! Od ostatnich waszych posiedzeń nowe woyny, nowe zwycięztwa, nowe traktaty pokoiu odmieniły polityczne położenie Europy. Jeżeli dom Brandeburski, który naypierwey spiknął się przeciw naszey niepodległości, panuie ieszcze, winien to iedynie szczerey przyiaźni, którą mnie potężny Cesarz na północy natchnął. Francuzki Xżę panować będzie nad Elbą; będzie on umiał połączyć interes swych poddanych z naypierwszą i świętą swoią powinnością. — Dom Saski odzyskał utraconą od 50 lat niepodległość. — Ludy Xięstwa Warszawskiego i miasta Gdańska odzyskały swoią oyczyznę i prawa. Wszystkie narody cieszą się, iż szkodliwy wpływ Anglii na stałym lądzie zniszczony został. — Francya iest z Niemcami przez związek ligi Reńskiey, z Hiszpanią, Holandyą, Szwaycaryą i Włochami przez systema federacyi połączona. Nowe nasze stosunki z Rossyą ustalone zostały na wzaiemnym obu narodow szacunku. We wszystkim co uczyniłem, miałem iedynie dobro moich ludow na celu, które iest dla mnie droższem, niżeli własna moia chwała. — Pragnę pokoiu na morzu, i żadne rozjątrzenie nie będzie mieć wpływu do moich postanowień; nie mogę go bowiem przypuścić przeciw narodowi, który iest igrzyskiem i ofiarą partyy, które go niszczą, i tak względem swego, iako i sąsiadow położenia zaślepiaią. Jakikolwiek bądź nastąpi wypadek, który Opatrzność względem morskiey woyny postanowiła, ludy iednak moie znaydą mnie zawsze iednakowym, tak iak ia ie znayduię zawsze mnie godnym. —— Francuzi! Wasze postępowanie w ostatnich czasach, kiedy wasz Cesarz przeszło 500 godzin drogi był od was oddalony, powiększyło moy szacunek i mniemanie, które miałem o waszem charakterze. Pyszniłem się nazywaiąc się pierwszym pomiędzy wami. Jeżeli w czasie dziesięciomiesięczney nieprzytomności i niebezpieczeństw mogłem w waszey pamięci bydź obecny, te dowody miłości, któreście okazali, poruszyły mnie do gruntu. Wszystkie moie starania, wszystko co się moiey osoby dotyczyć może, tyle mnie tylko obchodzi, ile łączy się z dobrem waszem lub dogodnem bydź może przyszłemu losowi waszemu. Jesteście dobrym i wielkim ludem. Postanowiłem rożne poczynić urządzenia, dążące do sprostowania i wydoskonalania konstytucyi.— Narod doświadczył przez zaprowadzenie legii honorowey nayszczęśliwszych skutkow. Ustanowiłem rożne Cesarskie tytuły, dla nadania znacznieyszym z moich poddanych nowey świetności, dla wynadgrodzenia znakomitych zasług przez znakomite nadgrody i zapobieżenia razem powrotowi feudalnych tytułow, przeciwnych naszem ustawom. — Rachunki moich ministrow skarbowego i publicznego skarbu, okażą wam szczęśliwy stan skarbu. Ludy moie doznaią znacznego zmnieyszenia podatkow gruntowych. Moy wewnętrzny minister przełoży wam prace,

które przedsięwzięte lub ukończone zostały, ponieważ chcę, aby w wszystkich częściach moiego państwa, w nayminieyszey nawet wiosce, polepszyło się dobro obywateli, i podniosła się wartość dobr przez powszechne systema poprawy, które przedsięwziąłem. Mci Panowie deputowani od departamentow do ciała prawodawczego, pomoc wasza iest mi potrzebna do osiągnienia tego wielkiego celu, i mam prawo oczekiwania iey od was zawsze.„

Wczoray przypuścił J. C. K. Mość na audyencyą liczną deputacyą od królestwa Westfalskiego.

Z Konstantynopola d. 15 Lipca.

Względem zaszłey tu w Maiu rewolucyi wydał teraźnieyszy rząd następuiące pismo do zagranicznych ministrow:

" Od niejakiego czasu wielu ministrow i radcow stanu, ludzie ograniczeni, patrząc tylko swoich korzyści, zaprowadzili nowe urządzenie woyska pod nazwiskiem *Nizam-Gedidd*, przez co roziątrzyli umysły nietylko światłego zgromadzenia ulemow, (nauczycielow prawa) urzędnikow państwa, iako też kompaniy Janczarow, ale nadto dopuścili się pod tym pozorem rozmaitych zdzierstw i uciemieżeń, i tym sposobem ściągneli na siebie nienawiść wszystkich mieszkańcow. Bywszy Reiseffendy, który mianowany został dozorcą twierdz i zamkow nad morzem, dogadzaiąc swem przewrotnem zamysłom, zaczął surowo i gwałtownie obchodzic się z załogą; przymusił ią inną wziąść na siebie odzież, inaczey maszerować, i za porozumieniem się z dowodzcą w Kawaku, Halil-agą, sprawił pomiędzy woyskiem rozdwoienie i nieukontentowanie. Roziątrzona do ostatniego stopnia załoga rzuciła się d. 17 Xiężyca Babiurelul na obu dwoch i zabiła. Pałaiąca w sercu woyska zemsta nie wygasła do 20 tegoż miesiąca; ściągały się iedne po drugich do Tofana, przed pałac Agi Janczarow i na plac El Meidan, gdzie spisały wszystkie uciążliwości przez powyższych ministrow i radcow popełnione, i żądały ich ukarania. Użalenia te były w milczeniu przyięte, gdyż ogółem każdy człowiek był rownie iak woyska nieukontentowany. Tegoż samego ieszcze dnia Mehemise effendy, Kiaiabey i Bostangi baschi zostali, stosownie do ich żądania ściętemi, i głowy ich posłano na plac El Meidan. Bywszy Kiaia-bey, Ibrahim Nesin effendy, ukrył się w domu iednego niewiernego niedaleko Jani Kapon. Znaleziono go, zaprowadzono na plac El Meidan i na sztuki rozsiekano. W piatek udały się rzeczone woyska do wysokiey Porty, skąd wszystkie, umowiwszy się, poszły z naczelnikami ulemow i znakomitemi urzędnikami państwa, którzy zaszczyceni są honorowemi kaftanami przed pałac Sułtański. W Souk-Cachme napotkały Achmeta-effendego, Mabejaia, którego wziąły i w drodze, idąc do pałacu Sułtańskiego, rozsiekały. Wkrotce potem okrzyknęły Sułtanem potężnego i wspaniałego Mustafę IV, syna Abdul Hamida, któremu Bóg niechay aż do skończenia świata pozwoli panowac. Hagi Ibrahim-effendy, podskarbi zbroiowni, i Achmed effendy iego sekretarz zostali schwytanemi i ściętemi. Dozorca magazynow został do Brusa na wygnanie skazany. Rhagib basza, któremu powierzono rządy nad prowincyą Caramanien z tytułem Wezyra, został dla niewiadomości, i ponieważ z podeyrz nemi dał się słyszeć mowy, z urzędu złożony i do Kiahatu na nędzę skazany. Woyska *Nizam Gedidd* (na Europeyski sposob urządzone) i nowe urzędy, przeciwne dawnem zasadom, zostały natychmiast przez ferman, w całem państwie ogłoszony, zniesione. Naywyższy dozor nad zbroiownią był

podług dawnego zwyczaiu Mustafie Esebid effendy, który przyodziany kaftanem został, powierzony. Oprocz powyższych osob, które słuszną odebrały karę, żaden człowiek nie był od załogi ani na maiątku, ani na osobie bynaymniey skrzywdzony. Wszystkie zwierzchności i woyska przyrzekły, iż od tąd zupełnie posłusznemi będą swoim dowodzcom i życie swoie poświęcą na usługi państwa. W. Sułtan raczył zapewnić woyska, iż względem tego co się stało, nie będą do żadney odpowiedzi pociągane, ani żadney nie doznaią przykrości. Przyrzeczenie to kazał im przez Mabib-effendego, Ulemow i Seid Heletha, Reis-effendego w pałacu agi Janczarow oświadczyć, i oraz zapewnić, iż rządy państwa Osmańskiego będą do tego stopnia przywrocone, iak były w szczęśliwych czasach pod przeszłemi Sułtanami, których sercom niechay Bóg przyświeca; iż kor, usy Janczarow, Spahow, Seikmanow, 4 kompanie Gebezi, Tobei, Arabazi i Kumbarazi, pozostaną przy dawnem urządzeniu i ogółem wszystkie dawne ustawy są potwierdzone i będą ściśle zachowane. Wielka ta odmiana zaszła z wielką łatwością, bez obrazy nikogo i z ukontentowaniem tych, którzy przez *Nizam Gedidd* byli uciśnionemi. Wspomniona wyżey woyska pociągnęły spokoynie przed zamek i osadziły wszystkie straże. Gdy podług wydanego w imieniu W. Sułtana fermanu, przyiaciele państwa będą podług dawnego zwyczaiu po przyiacielsku traktowanemi, nieprzyiaciele zaś maią bydź wszystkiemi siłami, które tylko wystawić będzie można, gromionemi, przywrocone iest zatem Bogu dzięki, za powrotem rządu do dawnego kształtu, bezpieczeństwo i spokoyność państwa, i starano się donieść iak nayśpiesznicy tem wszystkim, których interessować może szczęśliwa tronu odmiana i o sposobie iakim była uskuteczniona z urzędowym zapewnieniem: że wysoka Porta nigdy nie odstąpi od dawney swey rzetelności i wszystkie stosunki z przyiacielskiemi mocarstwami będą niewzruszenie iak dawniey utrzymane. D. 14 Xiężyca Rabiub he, w roku Hegiry 1222 (D. 20 Czerwca 1807).

Od granic Danii d. 23 Sierpnia.

Następca tronu wydał następuiącą odezwę do poddanych Zelandyi, Moen, Fallter i Laland:

"Współrodacy! Wzywam was do uchwycenia oręża przeciw nieprzyiaciołom, którzy was nietylko gwałtownie naiechali, ale nawet pod pozorem przyiaźni zbliżyli się do waszey spokoyney wyspy. Pomniycie, iż iesteście potomkami przodków, którzy przez odwagę i iedność zrobili się nieśmiertelnemi. Król, własność i oyczyzna! o to wasze hasło, i nic nie iest dla chcących niepodobnem. Bierzcie więc oręż! zgromadzaycie się pod chorągwie Króla Duńczykow, uderzcie, a nic wam oprzeć się nie potrafi. Żałuię iedynie tego, iż w tey chwili nie mogę na czele waszem walczyć. W głowney kwaterze w Kiel d. 21 Sierpnia 1807.

Fryderyk, Następca tronu.

Kopenhaga była 4 razy oblężona: W roku 1361 będąc źle ufortyfikowana, poddać się w krótce przymuszoną była. Przywiązanie miasta do Chrystiana II. ściągnęło iey w roku 1522 siedmmiesięczne, a w roku 1535 roczne oblężenie. W roku 1558 i 1559 wytrzymała nayznacznieysze oblężenie, o którym dzieie wspominaią. Na ow czas była rownie iak teraz w Sierpniu opasana; nie miała wiele woyska i źle była w żywność opatrzona. Jednak broniona od mieszczan, rzemieślnikow i szkolney młodzieży, trzymała się

10 miesięcy i 6 dni, nim ią Hollendrzy od strony morza oswobodzili. Odparty w Latym roku 1559 szturm, przymusił Szwedow do ucieczki. Kopenhaga iest iednem z naypięknieyszych miast w Europie. Waleczna obrona w dobrey sprawie bywa zazwyczay pomyślnym uwieńczona skutkiem; opuszczenie zaś rąk ściąga niesławę na współczesnych i nieszczęście, które się aż do potomkow rozciąga. Nie wiemy co się teraz w Kopenhadze dzie, ale to nam wiadomo, że iest na kilka miesięcy w żywność opatrzona, iże Kopenhagczykowie są godnemi potomkami swych przodkow.

Z Rostoku d. 25. Sierpnia.

Dotąd przechodziły przez nasze miasto Hiszpańskie i Hollenderskie woyska.

Do zbogacenia muzeum naszey akademii przyłożył się P. Nemnich z Hamburga rzadkiemi kruszczami i innemi natury płodami, które zebrał w podroży swey przez W. Brytaniią i Irlandyą i opisem uczoney swey podroży.

Wczoray słyszano tu mocne strzelanie z Stralsundu. Szwedzi strzelali, iak słychać, z wysp Rügen i Daenholm do tego miasta, w którym uszkodzili iuż wiele domow.

Od brzegow Menu d. 19. Sierpnia.

Publiczne pisma donoszą, że Senator Lucyan Bonaparte, który obrał sobie Rzym za ciągłe mieszkanie, przyiął tytuł Rzymskiego Xcia. W pałacu, który ma w Rzymie, wystawił kosztowną swoią galeryą obrazow.

Xżę Oranii Fulda znayduie się teraz w Wisbaden.

Z Hanoweru d. 21. Sierpnia.

Dziś wyiechali ztąd deputowani od stanow do Paryża,

Jenerał Walther dowodzi przechodzić maiącemi tędy od 24 do 28 do Paryża Cesarskiemi gwardyani, które 12,000 ludzi liczą.

Dzień 15 t. m. był także w Kassel uroczyście obchodzony.

Dziś w wieczor przybył tu Jenerał Walther dowodzca Gesarskich gwardyy.

Z Antwerpii d. 12. Sierpnia.

Zdaie się, iż czas maiącey wyyśdź z naszego i innych portow wyprawy nie iest dalekim. Czynione są bez wszelkiego zgiełku uzbroienia, iakich miasto nasze od rozpoczęcia morskiey woyny nie widziało. Nieznacznie zgromadziła się w naszem mieście i okolicach nadbrzeżnych pewna liczba woyska, która iasno okazuie, iż przeznaczona iest do ważnieyszego celu, niżeli do samey obrony brzegow, i coraz więcey przybywa woyska. Niełatwo iest zgłębić plany mądrego naszego rządu; ale bydź może, iż Angielscy ministrowie żałować kiedyś będą, iż wybor woyska i naylepszą flottę wysłali na odległą wyprawę.

Z Zurych d. 14. Sierpnia.

Podroż Landammana Wattewill i P. Mousson, kanclerza ligi, do Paryża, dała powod do rozmaitych domysłow. Dla uspokoienia więc publiczności, donoszą urzędownie, iż wysłanie P. Wattewilla do Paryża, nie ma innego celu, iak złożenie Nayiaśnieyszemu Cesarzowi Napoleonowi życzeń w imieniu landmana ligi, z powodu odniesionych zwycięztw i przywrócenia pokoiu.

Z Strasburga d. 15. Sierpnia.

Dziś w wieczor przybyła tu Królowa Jmć Westfalska z znacznym orszakiem, przeieżdzaiąc do Paryża. Z wielkiemi uroczystościami była przyymowana i stanęła w Cesarskim Pałacu.

Od granic Pomeranii d. 23 Sierpnia.

Słychać, iż część woyska Szwedzkiego odpłynęła iuż z Wyspy Rügen do Szwecyi.

DODATEK

DO № 72

GAZETY KRAKOWSKIEY

WE SRODĘ DNIA 9 WRZEŚNIA 1807.

Z Gdańska d. 18. Sierpnia.

Jedna Angielska fregata i bryg zamykaią nasz port, lecz nie zbliżaią się do brzegu, boby tego pożałowały.

Marszałek Soult przybył onegday do naszego miasta. Wysiadł do Rządzcy Jenerała Rapp; odwiedzili go zaraz jenerałowie i officerowie. Korpus iego stać poty będzie w Pruskich prowincyach poki granice Gdańskie nie będą oznaczone.

Mieszkańcy Gdańscy staraią się wszelkiemi sposobami okazywać wdzięczność swoią teraźnieyszemu swemu rządcy, który tak dobrze umie pogodzić z interessem swego Monarchy oszczędzenie miasta, które tak wiele ucierpiało.

Z Wismaru d. 18. Sierpnia.

Dziś rano przybył tu Królewicz Duński Chrystyan z swoią małżonką, lecz w godzinę poiechał do Trawemünde, skąd uda się, iak mowią, do Kiel.

Z Zelandyi d. 18 Sierpnia.

Zapał do obrony oyczyzny okazuie się w wszystkich stanach Zelandczykow. Mieszczanie i chłopi ubiegaią się na wzaiem, a urzędnicy daią im z siebie przykład. Z wszystkich części wyspy zbiegaią się uzbroieni wieśniacy. Przełożony w Scröe uzbroił ich 400. Marynarzy ożywia duch bohaterski. Wiele fregatt Angielskich tak iuż od naszych łodzi armatnych postrzelane zostały, iż musiały poodcinać kotwice i umykać na morze. Nieprzyiacielskie zaś woyska, osobliwie cudzoziemskie, okazuią wielką niechęć potykania się, tak iż słusznie spodziewać się należy, że ich wiele do nas przeydzie.

Z Rzymu d. 30. Lipca.

Król Jmć Jozef Neapoletański kazał swoim kosztem edukować wiele synow zabitych lub zniszczonych oycow familiy, w nieszczęśliwym roku 1799 dla królestwa Neapolitańskiego.

Pogrzeb Kardynała Jork odprawiony tu został d. 17 t. m. z wielką uroczystością. Zwłoki iego będąc przez kilka dni na widok publiczny wystawione, przeniesione zostały d. 16 do kościoła S. Jędrzeia. Duchowieństwo wprowadziło ich do kościoła, potem przełożone w obecności pisarza kapituły w ołowianą trumnę, zapieczętowane i spuszczone do grobu zostały, gdzie spoczywaią zwłoki iego oyca Króla Jakoba III. W tymże grobie złożono zwłoki umarłego w Fraskati 1788 Xcia Edwarda, które zmarły Kardynał chciał, aby do tego z

grobu były przeniesione.

Z Berlina d. 25. *Sierpnia.*

Wszyscy właściciele maiący dobra na lewym brzegu Elby, ostrzeżeni są, iż żaden z nich; stosownie do xięgi ustaw Napoleona, która w tym krain będzie zaprowadzona, pod przepadkiem dóbr i wszelkich spadkow mieszkać nie może w kraiach Pruskich.

Podług niezawodnych doniesień z Memlu, dotychczasowy poseł w Petersburgu; Hrabia Goltz, mianowany iest ministrem stanu i zawiaduie tymczasowo wydziałem spraw zagranicznych.

Z Ratysbony d. 15. *Sierpnia.*

Onegday Xżna Thurn i Taxis, siostra Królowey Pruskiey, poiechała do Paryża.

Z Kiel d. 25. *Sierpnia.*

Stoiąca na straży w Sundzie nasza fregata Friedrichasvaer dostała się Anglikom w ręce na drodze do Norwegii. Okrętu tego w cale nie załuiemy ponieważ był stary, tylko officerow i maytkow, znaiduiących się na nim.

Załoga Kopenhagska czyni częste wycieczki przeciw Anglikom.

Dotychczasowa nasza strata z siły lądowey i morskiey wynosi 21 ludzi zabitych i 58 ranionych.

Poczynione iuż są rozporządzenia do wycięcia wszystkich drzew na około Kopenhagi i spalenia przedmieść w przypadku potrzeby.

Angielska flotta rzuca czasami bomby przeciw naszey linii obronney, ale bez skutku.

Z Palermo d. 21. *Lipca.*

Baron Geramb, sławny w Europie z swych podroży i pism, a w Austryackiey monarchii z swego patryotyzmu i przywiązania do Nayiaśnieyszego Austryackiego Domu, których dał dowody przy zbliżaniu się Francuzkiego woyska pod Wiedeń w roku 1805. Szanowny ten mąż znaduie się teraz w naszem mieście i spotkał go nie dawno przypadek, który okazuie iego sposób myślenia i nieustraszoność. Przemowienie się iego z Angielskim officerem wysokiego stopnia, względem politycznego przedmiotu, zakończyło się, że go ten wyzwał na poiedynek. Baron Geramb przyiął wyzwanie, pod warunkiem iednak, iż poiedynek miał się odprawić na gorze Etnie, a przepaść tego Wulkanu służyć miała za grób dla tego który w poiedynku zginie. Tego warunku nie mogł Anglik odrzucić. I tak oba poiedynkuiący się z swemi pomocnikami na 10, 00 stopniow wysoką gorę obrali sobie. Angielski officer winien tylko przypadkowi, że go wulkan nie pochłonął, to iest, że mu Baron Geramb kulą z pistoletu prawą rękę zstrzaskał, przez co nie był w stanie daley odbywać poiedynku.

CENA ZBOZ

Na targu w Krakowie d. 7 *Wrzesnia* 1807.

Korzec Pszenicy	zł. pol.	50	do	54.
— Zyta	— —	34	—	38
— Jęczmienia	— —	26	—	29.
— Owsa	— —	14	—	16.
— Grochu	— —	48	—	46.
— Kaszy iaglaney	— —	68	—	80.

W Wiedniu d. 25. *Sierpnia.*

Meca wynosząca pół korca naszego:

— Pszenicy	zł. pol.	24	do	29.
— Zyta	— —	16	—	21.
— Jęczmienia	— —	14	—	18.
— Owsa	— —	12	—	16.

DONIESIENIA.

Licytacya m biliow J. W. Hrabi Stanisława Ankwicza przez zwierzchność Dominikalną Ludwinowską w osobie J. P. Służewskiego possesora będącą ddto 11 Sierpnia 1807 Roku, bezprawnie obwieszczona, na mocy Rezolucyi Prześ. Ces. Król. Urzędu Cyrkału Bocheńskiego ddto Nr. 5711 Dominio Ludwinow z tem zaleceniem dostawia się, aby ten swoy tak prawu iak porządkowi i obyczaynoś i sprzeciwiaiący się, uskuteczniony samo własny postępek w przeciągu 24 godzin, iako naydokładniey z powroceniem tego kommunikału, wyexplikowało, od tey nieprawnie wypisaney licytacyi się wstrzymało, owszem one rownie przez gazety odwołało, W Bochni dnia 4 Września 1807,, zapadłey, ninieyszemi odwołuie się.

Przy Zamoyskim Magistracie wakuie mieyskiego kassiera mieysce z pensyą roczną 250 ryn. dla osadzenia więc tegoż wypisuie się konkurs do 15 Septembra r. b. z tym dodatkiem iż kompetenci w stanie złożenia kaucyi 500 ryń. będący i prozby swe popieraiącemi zaświadczeniami opatrzone przed upłynieniem terminu do C. K. urzędu cyrkularnego Zamoyskiego podawać maią. W Krakowie d. 25 Augusta 1807.

Dla osadzenia wakuiącego przy Bialskim magistracie w Myślenickim cyrkule syndyka mieysca z pensyą roczną 400 ryń. wypisuie się konkurs na dzień 15 Septembra r. b. z tym dokładem, iż kompetenci prozby swe dekretami Eligibilitatis ex utraque linea i zaświadczeniem moralności opatrzone do Myślenickiego urzędu cyrkularnego podawać maią.
W Krakowie dnia 25 Augusta 1807.

Z Strony Ces. Król. Sądu Szlacheckiego Krakowskiego Galicyi Zachodniey wszystkim, którym na tem zależy, wiadomo się czyni: iż Onufry Kamieński komornik w trzeciey Sekcyi Cyrkułu Konieckiego, z mocy dekretu Ces. Król. appellacyinego trybunału pod dniem 19tym Czerwca r. b. wydanego, dla swoiey wciąż trwaiący słabości, od urzędu komornika sądowego uwolnionym został; przeto rozpisuiąc konkurs na urząd komornika, ninieyszem wszystkim, którzy ten urząd dostąpić pragną, nakazuie się, ażeby prozby dekretem obieralności, i wszystko to co przywodzą, dokumentami wiary godnemi opatrzone, do dnia 6go Września r. b tutay podali, a to tym pewniey, iże że po terminie na prozby podane, żaden wzgląd nie nastąpi. Wreście publiczność uwiadomia się, iż ktokolwiek pretensyą z związku urzędu przeciw występuiącemu komornikowi Onufremu Kamińskiemu mieć sądzi, z takową w przeciągu trzech miesięcy zgłosił się, inaczey kaucya iemu wydaną zostanie. Dań W Krakowie d. 3 Sierpnia 1807.

W Niebytności JW. Prezesa.
Bernard Dwernicki Kon. Appel.
Chrastiaśński.
Pohlberg.

Z Rady Ces. Krol. Sądu Szlacheckiego Krakowskiego.
Mąkolski.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniey Panow Stefana, Ludwika i Ignacego Kmit w niniejszym Edyktem uwiadomiaią, że małżonkowie Szymon i Anna Kmitowie, w sprawie wywiedzenia się z prawa prezentowania Plebana do kościoła w Chechle, lub wiecznego milczenia żałobę do tuteyszych Sądow przeciwko nim podali i o pomoc Sądową ile sprawiedliwość wymaga prosili. —— Gdy zaś tuteyszym Sądom ich mieszkanie, a nawet znaydowanie się w C. K. dziedzicznych kraiach nie iest wiadome, przeto im tuteyszego sądowego Adwokata Kłossowskiego z ich szkodą i kosztem za obrońcę ustanowiaią z którym sprawa stosownie do przepisow dla kraiow C. K. dziedzicznych rozpoczęta i ukończona będzie: dla czego napominaią się, ażeby w czasie należytym, to iest przed ostatnim Listopada b. r. stawili się, lub danemu sobie obrońcy dowody iakieby mieć mogli wcześnie przesłali lub sobie innego obrońcę obrali, takowego Sądowi wymienili, i w przepisanym porządku, takowych prawa środkow użyli, iakie na obronę swoią nayskutecznieyszemi bydź sądzą, inaczey przeciwne skutki sami sobie przypiszą. Tak opiewaią prawa dla C. K. kraiow dziedzicznych przepisane. Dan w Krakowie dnia 12 Sierpnia 1807.

W niebytności JW. Prezesa.
Bernand Dwernicki kon. App.
J. Stranski.
Kannamiller.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Krakowskich.
Mąkolski.

Z Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krakowa do powtorney podaie się wiadomości, że w roku przeszłym miesiącu Czerwcu, z wsi Grzembowa, kilkanaście sztuk skor, których własności udowodnić nie mogą, odebrane, i w C. K. Policyyney Dyrekcyi złożone zostały. Ci więc, którzy prawo własności do tych skor okazać mogą; maią się w tuteyszym zgłosić, magistracie: inaczey zaś takowe skory, gdy procz tego czas nadgłoszenia się, iuż upłynął

przez licytacyą sprzedane zostaną i zebrana za nie kwota pieniężna do kassy mieyskiey oddaną będzie.

Gollmayer.

Z Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krakowa. Dnia 25 Sierpnia 1807.

Gross sekr.

W mieście Jarosławiu w Przemyślskim cyrkule wakuie Burmistrza mieysce z pensyi roczną 500 ryń. i examinowanego assessora z pensyą 300 ryń. dla osadzenia więc tych dwoch magistratualnych mieysc wypisuie się konkurs do ostatniego Septembra r. b. z tym dokładem iż kompetenci prożby swe popieraiącemi zaświadczeniami opatrzone do C. K. urzędu cyrkularnego Przemyślskiego podawac maią. W Krakowie d. 25 Sierpnia 1807.

Podpisany Fabrykant laku do pieczętowania na Podgorzu mieszkaiący ninieyszym uwiadomia, że wszelkie gatunki tak czerwonego iak czarnego laku do pieczętowania fabrykuie, i poleca się dobremi i w słuszney cenie towarami. — PP. kupuiące ni Cenę Fabryki Funtów wagi wiedeńskiey z Numerow na laku wyrażonych zobaczyć, a zacząwszy od Numeru 20. 25. 30. 35. i t. d. do 80 to iest od 1. zł. ryń. 1. zł. 15 kr. 1. zł. ryń. 30 kr. 1. zł. 45 kr. i wyciśnienia formy M. A. (Madrid) maią Numer 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. a każdy funt tyle złotych polskich kosztuie, ile Numer okazuie. Zaś z zapachem wanilii każdy funt 15. kr. więcey kosztuie, iak Numer okazuie, albowiem tu przez Numer tylko gatunek laku wyraża się. — Na obstalowanie sto lub więcey Funtow fabryka 5 procentow Rabat (czyli zysku) zaś namniey iak sto funtow 3 procentow opuszcza. — P.P. kupuiący którzy się z obstalowaniami do Fabryki udać zechcą niechay pod Firmą (Napisem) do Jmć Pana Macieia Zaglera Fabrykanta laku do pieczętowania na Podgurzu pod N. 32 pisać raczą. — Skład teyże Fabryki iest w Krakowie u Kupca Jmc Pana Franciszka Xawerego Bayera w domu pod Nr. 18 w Rrynku, gdzie podług ceny Fabryki przedawa się.

Maciey Zagler Fabrykant laku.

Z strony C. K. Senatu Akademickiego Krakowskiego ninieyszym do powszechney podaie się wiadomości, iż przy tuteyszey Akademii 12 stypendyow Burkarnych po 50 ryń. rocznie na rok teraznieyszy 1807 zawakowało. — Napominaią się więc ninieyszym wszyscy ci uczący się, którzy sobie te stypendya otrzymać życzą, ażeby prożby swoie, któremi nietylko ubostwo i dobry progress w moralności i naukach, lecz nawet i mieysce ich urodzenia, mieysce przebywania i kondycyą swych rodzicow udowodnic maią, naydaley do ostatniego Września r. b. do tuteyszey C. K. kancellaryi Akademickiey podali.

Fr. Marx, Rektor.

Z C. K. Senatu Akademickiego w Krakowie d. 27 Sierpnia 1807.

Jos. Niemietz Univ. Synd.

1) Mocą którego czyni się wiadomo, iż rzeczy po niegdy Jozefie Melińskim w sukniach, bieliznie xiążkach i w innym sprzęcie domowym pozostałe, stosownie do wyroku Wysokiego C. K. Sądu Szlacheckiego Krakowskiego d. 9 Czerwca b. r. do Nru 3719 wydanego, też

2) Rzeczy po niegdy Jmć Xiędzu Woyciechu Rubinkowskim w sukniach, xiążkach znayduiące się, podług dekretu Wysokiego Sądu C. K. Szlacheckiego Krakowskiego d. 4 Sierpnia b. r. do Nru 10,296 wydanego, niemniey

3) Srebra po niegdy Justynie Głuchowskiey podług dekretu Wysokiego Sądu Szlacheckiego Krakowskiego pod d. 9tym Czerwca 1807 do Nru 7153 wydanego, nakoniec

4) Pozostałe po niegdy W. Jmć Xiędzu Jozefie Olechowskim wazy dwie i kielich srebrne, podług dekretu d. 20 Maia b. r. pod Nrem 4591 wydanego. Dnia 10 Września 1807 roku w kollegium przy kościele S. Barbary o godzinie 9 z rana przez publiczną licytacyą sprzedawać się będą.

Dominik Raczyński, Komornik Sądowy Krakowski.

Podaię do wiadomości wszystkim moim łaskawcom, że odmieniłem moie mieszkanie, i przeniosłem się w 6tą kamienicę od Windy idąc za Lassiem, w szerokiey ulicy pod Nrem 1141 gdzie utrzymuię handel wina i innych trunkow, rekomenduię się moim przyiaciołom. — W Gdańsku dnia 14. Julij 1807 roku.

Jakób Kruszyński.